
LIIKENNESELVITYS

TYÖNUMERO: 20601191

KALAJOEN KUNTA

HIEKKASÄRKKIEN MANTEREENPUOLEN OSAYLEISKAAVAN LIIKENNESELVITYS,
PÄIVITYS 19.11.2025

19.11.2025

SWECO FINLAND OY

Muutoslista

Päivitys	19.11.2025			Sanna Lamberg	Luonnos
Päivitys	9.8.2024	Oona-Lina Alila	Oona-Lina Alila	Pauli Löytynoja	Luonnos
	9.10.2018	OOAL	OOAL	EINL	VALMIS
	8.3.2017	OOAL	OOAL	AJOK	
MUUTOS	PÄIVÄYS	HYVÄKSYNYT	TARKASTANUT	LAATINUT	HUOMAUTUS

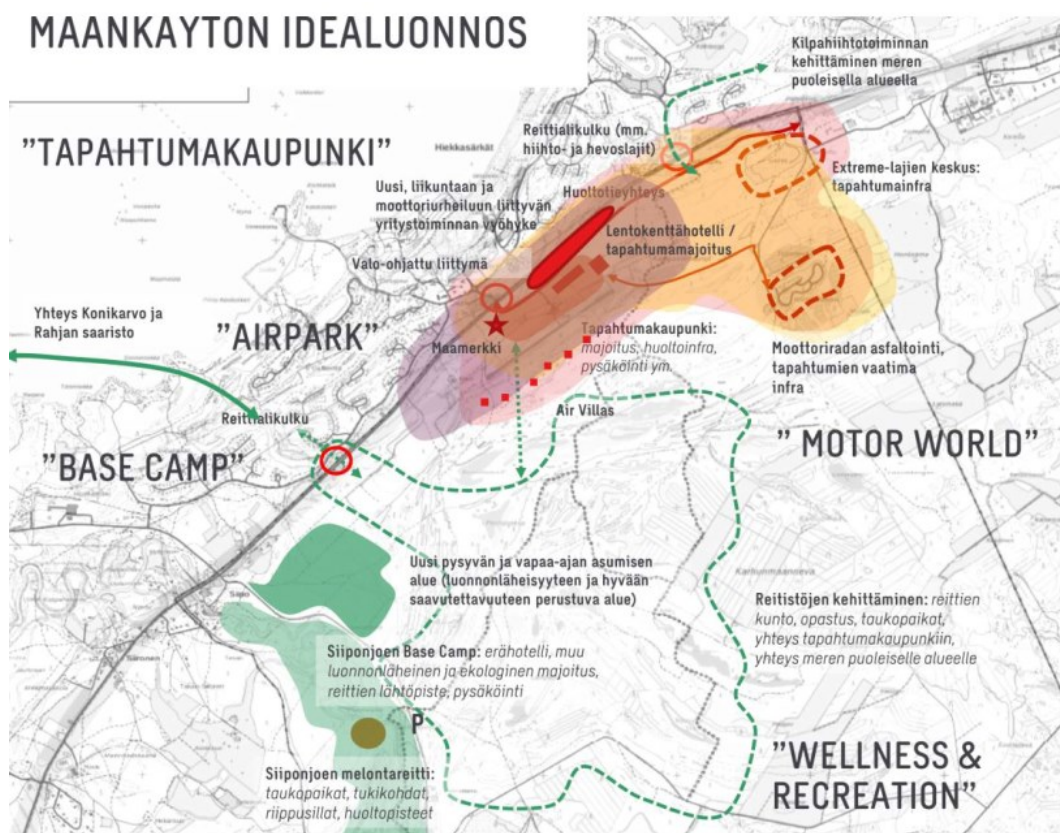
Sisältö

1	TYÖN LÄHTÖKOHDAT	1
2	AIEMMAT SELVITYKSET JA SUUNNITELMAT	2
3	SUUNNITTELUALUEEN NYKYTILANNE	2
3.1	Ajoneuvoliikenteen verkko	3
3.1.1	Tie- ja katuverkko	3
3.1.2	Liittymät	4
3.1.3	Liikennemäärät	4
3.2	Jalankulku, pyöräliikenne ja ulkoilureitit	6
3.3	Joukkoliikenne	8
3.4	Liikenneturvallisuus	9
3.5	Pysäköinti	12
4	MAANKÄYTÖN KEHITTYMINEN JA LIIKENNE-ENNUSTE	13
4.1	Maankäytön kehittyminen	13
	<u>Kaavan pysäköintiratkaisut</u>	<u>14</u>
4.2	Matkatuotokset	15
4.3	Liikenne-ennuste 2040	16
5	LIIKENNEVERKON KEHITTÄMINEN	17
5.1	Ajoneuvoliikenteen verkko	17
5.2	Jalankulku, pyöräliikenne ja ulkoilureitistö	19
5.3	Joukkoliikenne	20
5.4	Liikenneturvallisuus	20
6	YHTEENVETO	20
7	LÄHTEET	22
8	LIITTEET	23

Kannen kuva: Kalajoen kaupunki

1 TYÖN LÄHTÖKOHDAT

Liikenneselvitys on laadittu Sweco Finland Oy:ssä Hiekkasärkkien mantereenpuoleisen osayleiskaavaa varten. Osayleiskaavan tarve syntyi alueen matkailupainotteisen maankäytön kehittämissuunnitelman (Kuva 1) myötä, joka valmistui kevättalven 2017 aikana samalla, kun osayleiskaavatyö käynnistettiin. Osayleiskaavan tarkoituksena on luoda edellytykset kehittämissuunnitelmassa esitettyjen toimintojen ja liikenneyhteyksien toteuttamiselle.

Kuva 1. Ote maankäytön idealuonnoksesta

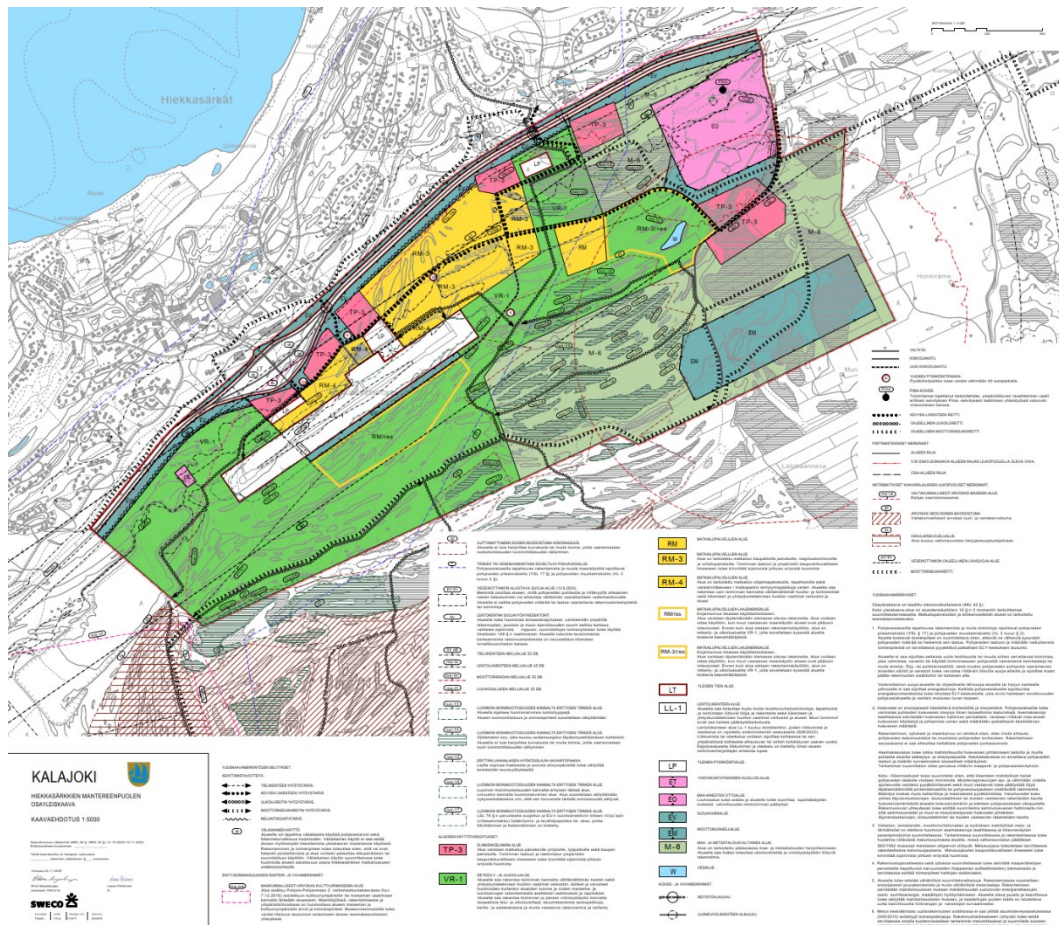
Osayleiskaavan liikenneselvityksessä tarkastellaan kaava-alueen liikenteen ja liikennejärjestelyjen nykytilaa ja suositellaan liikenneverkon kehittämistoimenpiteitä. Lisäksi selvityksessä esitetään osayleiskaavaluonnoksen maankäytön muutoksia ja niihin pohjautuvia matkатуотосlaskelmia. Selvityksen laatimisesta on vastannut FM Pauli Löytynoja, DI Oona-Lina Alila ja DI Sanna Lamberg. Nyt tehtävä liikenneselvitys on päivitys aiempaan selvitykseen, joka on laadittu vuonna 2018 Eino Lahtisen ja Oona-Lina Alilan toimesta

2 AIEMMAT SELVITYKSET JA SUUNNITELMAT

- Valtatien 8 liikennejärjestelyt maantien 7773 (Matkailutie) liittymän kohdalla ja valtatie 8 jalankulku- ja pyörätie välillä Viitapakat – maantien 7773 (Matkailutie) liittymä
- Kalajoen liikenneturvallisuussuunnitelma (2012)
- Hiekkasärkkien mantereenpuolen osayleiskaavan liikenneselvitys (2018)
- Valtatien 8 liittymäjärjestelyt Hiekkasärkkien kohdalla, Hiekkasärkkien mantereenpuolen osayleiskaava, Kalajoki, luonnos 11/2025

3 SUUNNITTELUALUEEN NYKYTILANNE

Suunnittelualue sijaitsee noin kahdeksan kilometriä Kalajoen keskustaajamasta lounaaseen, Hiekkasärkkien ja valtatie 8 kaakkoispuolella. Osayleiskaava-alueen rajaa vt 8, Pleunantie ja Isokalliontie. Kaava-alue ulottuu noin 1,5 kilometriä sisämaahan valtatieltä 8. Alue on nykyisellään pääosin rakentamatonta metsäaluetta, lukuun ottamatta Kalajoen pienoislentokenttää, moottoriurheilukeskusta, Hiekkasärkät Areenaa sekä Isokalliontien varressa olevia louhosta ja teollisuuden toimintoja.

Kuva 2. Osayleiskaavarajaus 11/2025.

Kalajoen Hiekkasärkät sijaitsee suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä, valtatie 8 luoteispuolella. Hiekkasärkät on etenkin kesäaikaan suosittu luonto- ja matkailukohde, jossa on useita eri palveluja ja majoitusta. Hiekkasärkillä järjestetään vuosittain isoja tapahtumia, joista suurin, Kalajoen Juhannus, tuo alueelle jopa 10 000 matkailijaa päivässä.

3.1 Ajoneuvoliikenteen verkko

Suunnittelualueen nykyisen liikenneverkon muodostavat valtatie 8, Kuivatjärventie, Iso-kalliontie sekä pienlentokentälle johtava Kangastenkaari. Kaava-alueita palvelevat merkittävimmät liittymät ovat valtatie 8 ja Matkailutien liittymät.

3.1.1 Tie- ja katuverkko

Valtatie 8 (Kokkolantie) on valtakunnallinen pääväylä länsirannikkoa pitkin Turusta Liminka (Pohjanlahden rantatie). Se on myös seudullinen pääväylä, joka yhdistää Kalajoen Kokkolaan ja Limingan kautta Ouluun. Valtatie 8 on osa erikoiskuljetusverkkoa.

Suunnittelualueen kohdalla tien ajoradan leveys on 7,5 m ja pientareen leveys vaihtelee 1,25 metristä 1,5 metriin. Tie on valaistu. Valtatien pohjoispuolella on yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä vt 8 – Matkailutie -liittymästä Kalajoen keskustaan saakka. Suunnittelualueen kohdalla valtatiellä 8 on 80 km/h nopeusrajoitus lukuun ottamatta valtatie 8 - Matkailutie E – Kangastenskaari -liittymää, jonka kohdalla nopeusrajoitus on 60 km/h.

Kangastenskaari johtaa valtatieltä 8 pienlentokentälle sekä mm. Hiekkasärkät Areenalle. Kadun varrella on jalankulku- ja pyöräväylä, joka yhdistyy valtatie 8 pohjoispuolella kulkevaan jalankulku- ja pyöräväylään alikulun kautta.

Isokalliontie on suunnittelualuetta rajaava katu sen koillispuolella. Isokalliontien varrella on hieman teollisuutta ja autourheilualue. Katu on lähes kokonaan hiekkapäällysteinen, kadun leveydestä ei ole tietoa. Autourheilualueen jälkeen Isokalliontie kiertää kaava-alueen eteläpuolelta metsätienä yhdistyen Kuivatjärventiehen.

Kuivatjärventie on pieniluokkainen hiekkapäällysteinen metsätie pienlentokentän lounaispuolella, jonka varrella ei ole merkittävää maankäyttöä. Kuivatjärventie yhdistyy Kourinjärventiehen Kourinjärven hiekanottoalueen kohdalla.

3.1.2 Liittymät

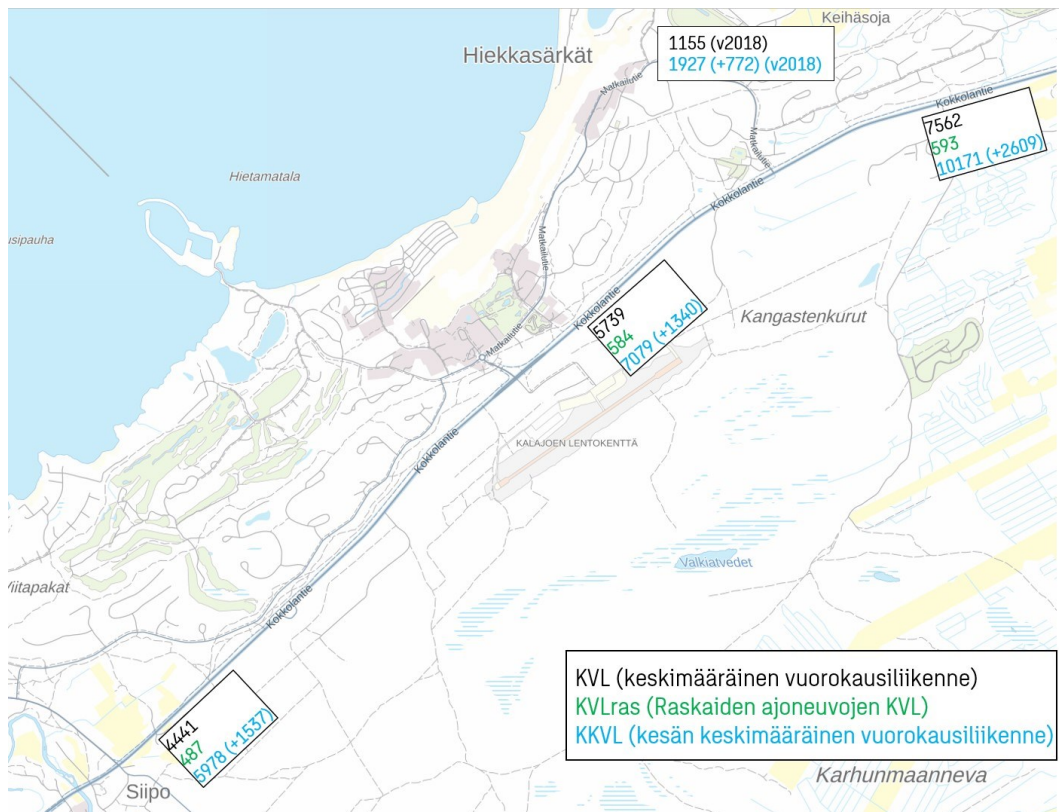
- **Valtatie 8 – Kuivatjärventie** -liittymä on pieni, metsäautotieliittymä ilman saareketta. Valtatien lounaaseen suuntautuvalla kaistalla on väistötie.
- **Valtatie 8 – Matkailutie E – Kangastenskaari** -liittymä on alueen suurin ja vilkkaain liittymä, jonka läheisyydessä sijaitsee mm. ABC-liikenneasema. Liittymässä on liikennevalot, sivuhaaran kanavointi ja erilliset kääntymiskaistat pääsuunnasta Matkailutielle sekä Kangastenskaarelle. Valtatie 8 pohjoispuolella kulkeva sekä Kangastenskaaren varrella kulkeva jalankulku- ja pyörätie yhdistyvät toisiinsa valtatie 8 alta kulkevan alikulun kautta.
- **Valtatie 8 – Matkailutie P** -liittymä on alueen toinen suuri liittymä, jonka läheisyydessä on myös matkailua tukevia palveluja, mm. Tapioland ja Tapion tupa. Liittymäalueella on linja-autopysäkki tien molemmin puolin, joita ei ole yhdistetty läheiseen jalankulku- ja pyörätiehen. Liittymää kohtisuoraan valtatie 8 eteläpuolella on ulkoilureitti, joka on muodostunut ikään kuin liittymän neljänneksi haaraksi. Liittymässä on koilliseen suuntautuvalla kaistalla pieni väistötie.
- **Valtatie 8 – Isokalliontie** -liittymä on saarekkeellinen sivutieliittymä, jossa on paljon raskasta liikennettä. Valtatie 8 lounaaseen suuntautuvalla kaistalla on väistötie liittymän kohdalla.

3.1.3 Liikennemäärät

Taulukossa 1 on esitettyä valtatie 8 liikennemäärätiedot.

Taulukko 1. Suunnittelualueeseen liittyvien maanteiden liikennemäärät (Väylävirasto/suomen-vaylat.fi)

tie	KVL (laskentavuosi)	KVLras	KKVL
Vt 8, välillä Satamatie-Matkailutie E	4441 (2024)	487 (11 %)	5978 (+35 %)
Vt 8, välillä Matkailutie E-Matkailutie P	5739 (2019)	584 (10 %)	7079 (+23 %)
Vt 8, välillä Matkailutie P-Ylivieskantie	7562 (2024)	593 (8 %)	10171 (+35 %)

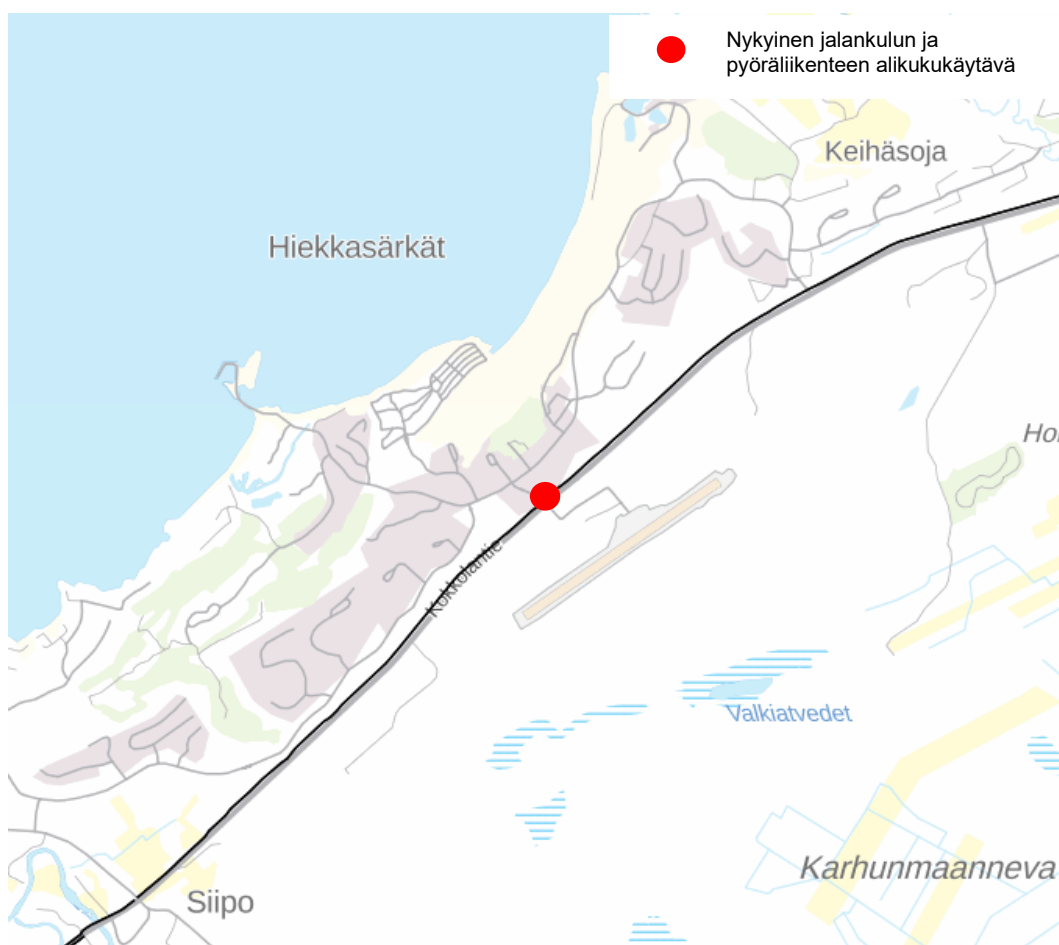

Kuva 3. Suunnittelualueen tieverkon keskimääräinen vuorokausiliikenne sekä kesäajan lisäys liikennemääriin. Matkailutien liikennemäärät ovat vuodelta 2018. (MML, Väylävirasto).

Kesäaikaan valtatie 8 liikennemäärä lisääntyy suunnittelualueen kohdalla jopa noin 35 %. Raskaan liikenteen osuus kokonaisliikennemäärästä vaihtelee tien osuudesta riippuen 8 ja 11 prosentin välillä. Kesäkuukausina Matkailutien liikennemäärä kasvaa jopa 70 %:lla. Kesäajan liikennemäärän lisäys Matkailutien liittymissä on huomattava. Matkailutien liikennemäärät vaikuttavat vt 8 – Matkailutie -liittymien toimivuuteen merkittävästi.

3.2 Jalankulku, pyöräliikenne ja ulkoilureitit

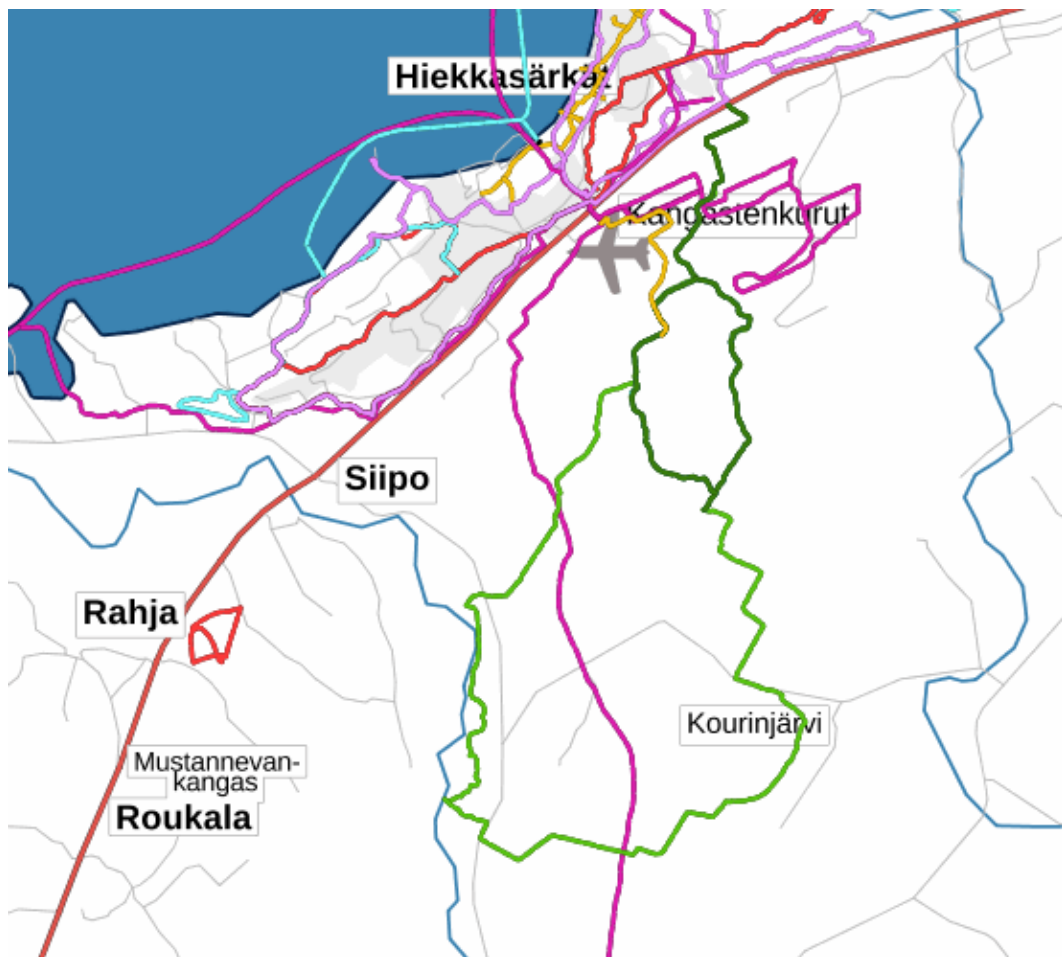
Suunnittelualueella valtatie 8 pohjoispuolella kulkee jalankulun ja pyöräliikenteen väylä, jota on laajennettu viime vuosina n. 2 km välille Matkailutie-Satamatie. Uuden kadun Kangastenkaaren varrella kulkee jalankulun ja pyöräliikenteen väylä, joka yhdistyy valtatie 8 pohjoispuolella kulkevaan jalankulun ja pyöräliikenteen väylään alikulun kautta liittymän Valtatie 8 – Matkailutie E – Kangastenkaari -kohdalla.

Kuva 4. Jalankulun ja pyöräliikenteen väylä valtatie 8 varrella (Paikkatietoikkuna: MML, Väylävirasto).

Hiekkasärkkien alueella on ulkoilu- ja kuntoilureittejä yhteensä kymmeniä kilometrejä. Samat väylät toimivat talvella latuverkon pohjana ja muodostavat erinomaiset ulkoilu- ja ulkoliikunta mahdollisuudet ympäri vuoden. Lisäksi suunnittelualueella on talvella kymmeniä kilometrejä moottorikelkkareittejä. Valtatie 8 – Matkailutie P -liittymässä on rakenteilla jalankulun ja pyöräliikenteen alikulukäytävä.

Suunnittelualueella tai sen ympäristössä on myös useita laavuja tai kotia lähellä retkeilyreittejä. Valtatien 8 pohjoispuolella on mm. hevosreitti ja ampumarata. Kuvassa 5 on esitetty alueen ulkoilureitit.

Kuva 5. Ulkoilu- ja moottorikelkkareitit suunnittelualueella. Ulkoilureitti vihreällä, moottorikelkka-/mönkijäreittejä tumman violetilla, kuntoratoja turkoosilla, maastopyöräreittejä lilalla sekä hiihtolatuja punaisella (Paikkatietoikuna: Väylävirasto)

3.3 Joukkoliikenne

Suunnittelualan pohjoisaluetta reunustavalla valtatiellä 8 on molemmissa Matkailutie - liittymissä pysäkkiparit. Muutoin kaava-aluetta palvelevia pysäkkejä on lähinnä Matkailutien varressa valtatie pohjoispuolella.

Paikallisliikennettä kulkee Kalajoen keskustan ja Himangan suuntaan. Kaukoliikennettä kulkee muun muassa Ylivieskaan, Ouluun ja Kokkolaan. Kuvassa 6 on esitetty joukkoliikenteen pysäkit suunnittelualueella.

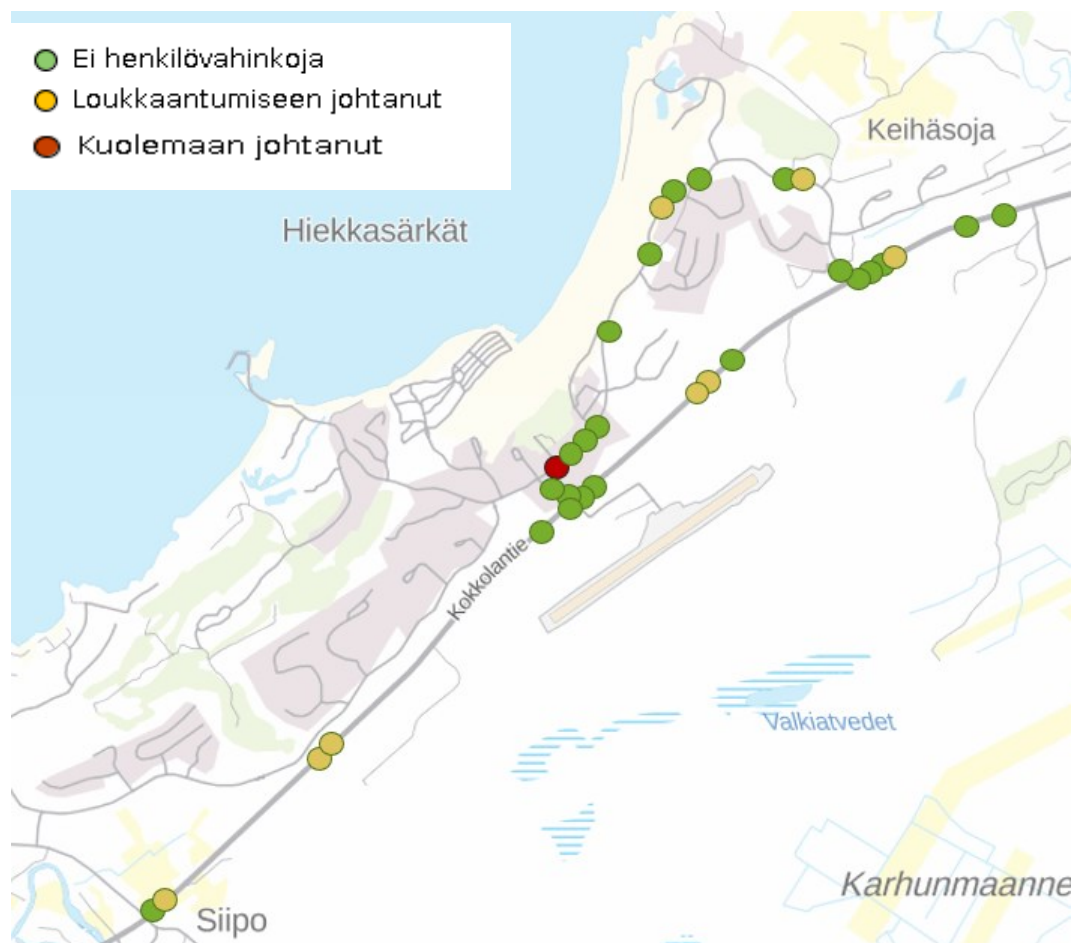
Rautatietä Kalajoella ei ole ja lähimmät rautatieasemat sijaitsevat Kokkolassa (70 km), Ylivieskassa (40 km) ja Oulussa (130 km).

Kuva 6. Joukkoliikenteen pysäkit suunnittelualueeseen liittyvillä maanteilla (Väylävirasto).

3.4 Liikenneturvallisuus

Väyläviraston onnettomuustietojen mukaan valtatiellä 8, välillä Satamatie – Isokalliontie, on tapahtunut yhteensä 34 liikenneonnettomuutta viimeisen 15 vuoden aikana. Onnettomuuksista yhdeksän on johtanut loukkaantumiseen tai kuolemaan ja 25 omaisuusvahinkoon. Kuolemaan johtaneita onnettomuuksia tarkastellulla aikavälillä ei ole tapahtunut valtatiellä 8, mutta yksi kuolemaan johtanut onnettomuus on tapahtunut matkailutiellä. Yleisin onnettomuusluokka on ollut yksittäisonnettomuus (16 kpl). Seuraavaksi eniten on tapahtunut risteämisonnettomuuksia (7 kpl) ja peräänajoja (3 kpl).

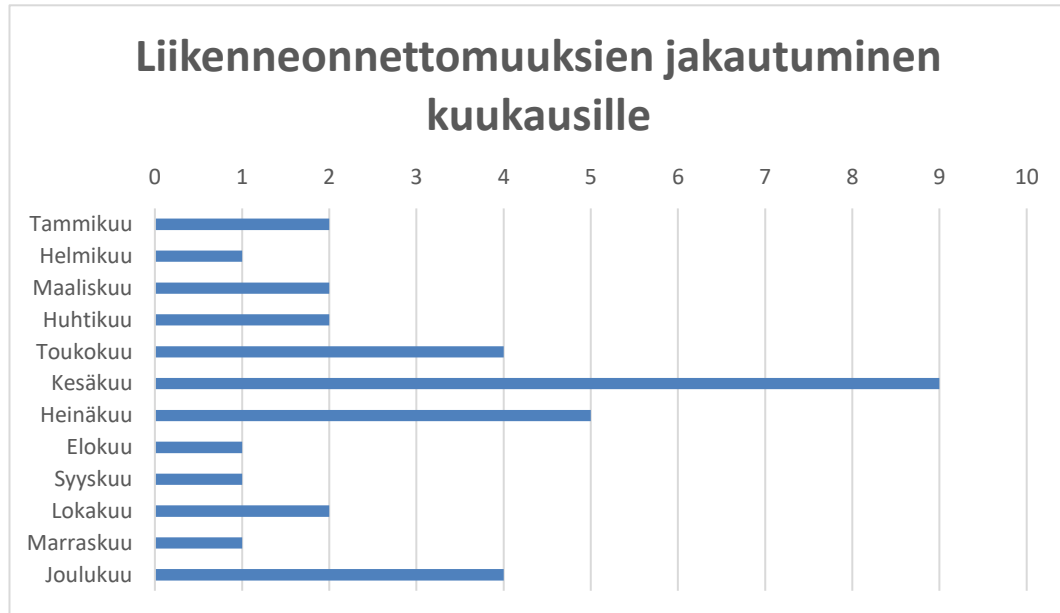
Kuva 7. Liikenneonnettomuudet valtatiellä 8, suunnittelualueeseen liittyvällä tieosuudella (MML, Väylävirasto).

Taulukko 2 Suunnittelualueen vaikutusalueen onnettomuuksien tyyppijakauma

Onnettomuusluokka	Ei henkilöva- hinkoja	Loukkaantumi- seen johtanut	Kuolemaan johtanut
yksittäisonnettomuus	14	2	-
kääntymisonnettomuus	1	1	-
risteämisonnettomuus	6	1	-
kohtaamisonnettomuus	-	1	-
peräänajo-onnettomuus	1	2	-
mopo-onnettomuus	1	1	-
peuraonnettomuus	1	-	-
hivionnettomuus	1	-	-
Muu onnettomuus	-	-	1
yhteensä	25	8	1

Loma-ajat korostuvat suunnittelualueen liikenneonnettomuuksissa selvästi, sillä touko-
kuussa, kesäkuussa, heinäkuussa ja joulukuussa on pieni onnettomuuspiikki, mutta lii-
kenneonnettomuuksia oli kuitenkin vuoden jokaisena kuukautena. Vähiten onnettomuuksia
tapahtuu helmikuussa, elokuussa, syyskuussa ja marraskuussa.

Taulukko 3 Liikenneonnettomuuksien jakautuminen eri kuukausille.

Kalajoen liikenneturvallisuuksuunnitelmasta (PP-ELY 2012) käy ilmi, että paikallisista n. 85 % pitivät Kalajoen liikenneturvallisuuksien tilannetta melko hyvänä tai hyvänä. Liikenneturvallisuuksuunnitelmassa suunnittelualuetta koskevia kehitysehdotuksia tai puutteita oli mm. jalankulun ja pyöräliikenteen väylän rakentaminen valtatie 8 pohjoispuolelle Hiekkasärkkien kohdalla, useiden alikulkukäytävien puuttuminen valtatie 8 alitse, väistötie valtatie 8 – Kangastenkari -liittymään sekä valaistuksen täydentäminen tai järjestäminen valtatiellä 8 Hiekkasärkkien kohdalla.

Jalankulun ja pyöräliikenteen väylä on rakennettu valtatie 8 pohjoispuolelle ja Valtatie 8 – Matkailutie E – Kangastenkari -liittymän uusimisen myötä ja liikenneturvallisuus sekä liikenteen sujuvuus ovat parantuneet risteysalueella. Liittymää on parannettu vuosien 2018 ja 2019 välillä, jolloin liittymään on rakennettu liikennevalot, saarekkeet sekä reunakaitteet. Valtatielle 8 on lisätty kääntymiskaistat Kangastenkarelle. Myös portaalit on uusittu. Yksi alikulku on rakennettu valtatie 8 alitse valtatie 8 – Matkailutie E – Kangastenkari -liittymän läheisyyteen.

Vuosien 2019–2023 aikana parannetussa Valtatie 8 – Matkailutie E – Kangastenkari -liittymässä on tapahtunut yksi risteämisonnettomuus, josta ei aiheutunut henkilövahinkoja (onnettomuudet kartalla).

Osa toimenpiteistä on toteutettu tai suunniteltu, mutta jonkin verran puutteita esim. jalankulun ja pyöräliikenteen alikulkujen osalta on edelleen.

3.5 Pysäköinti

Osana liikenneselvitystä tehtiin pysäköinnin nykytilan tarkastelu kaava-alueella sekä kaavan merenpuoleisella alueella. Pysäköintiselvityksessä selvitettiin nykyisten pysäköintialueiden sijainti ja paikkamäärä. Tarkastelussa on huomioitu yleiset ja merkittävimpien yritysten yli 10 autopaikan pysäköintialueet. Tarkastelu on tehty karttatarkasteluna. Kaavan merenpuoleisella (kuva 8) alueella on noin 1300 autopaikkaa. Raportin liitteenä (liitteet 1–4) on kartat, josta pysäköintipaikkojen määrät näkyvät tarkemmin.

Kuva 8 Tarkastellut pysäköintialueet keltaisella. Tarkasteltu alue rajattu punaisella.

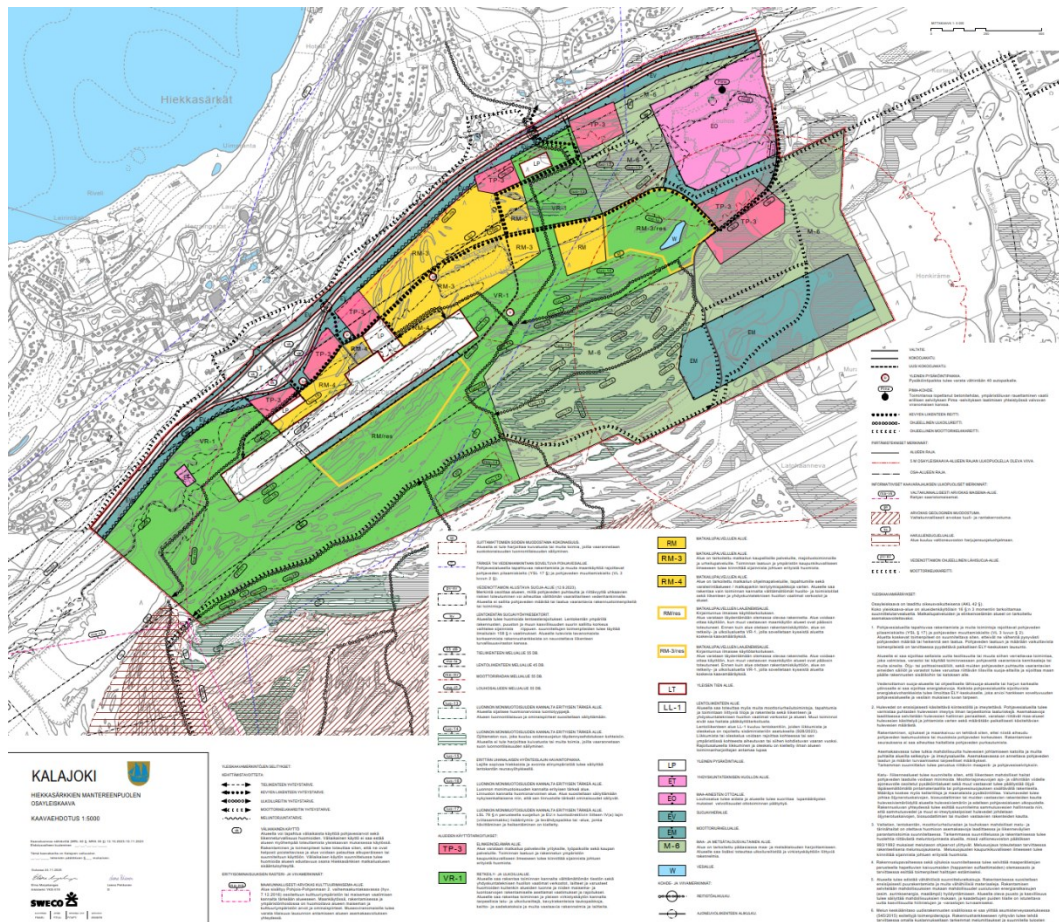
Kuva 9 Hiekkasärkkien keskustan nykyisten pysäköintialueiden paikkamäärät.

Mantereenpuolella (kaava-alueella) on nykyisin lentokentän pysäköintialueen lisäksi yksittäisiä pieniä pysäköintialueita. Lentokentän pysäköintialueen paikoitusmääriä ei tähän selvitykseen pystytty kartoittamaan, mutta kaavan muuttaessa alueen maankäyttöä merkittävämpää on uusien pysäköintipaikkojen suhteuttaminen tulevaan tarpeeseen.

4 MAANKÄYTÖN KEHITTYMINEN JA LIIKENNE-ENNUSTE

4.1 Maankäytön kehittyminen

Osayleiskaava-alue (Kuva 10) käsittää yleis- ja asemakaavoitettua aluetta Kalajoen pienlentokentän ympäristössä sekä osia Rantaharjun alueen osayleiskaavasta.

Kuva 10 Osayleiskaavaehdotus 12.11.2025

Pienlentokentän ympäristöön on kaavoitettu retkeily- ja ulkoilualueen lisäksi matkailupalvelujen alueita sekä yleisiä pysäköintialueita. Lisäksi alueelle on kaavoitettu urheilu- ja virkistyspalvelujen alueita, retkeily- ja ulkoilualueita sekä suojaviheralueita. Pienlentokentän pohjoispuolelle, valtatie eteläpuolelle sekä maa-ainesten ottoalueen eteläpuolelle on kaavoitettu elinkeinoelämän alueita. Kaava-alueella on myös retkeily-, ulkoilu-, maastopyöräily-, mönkijä- ja moottorikelkkareitit.

Nykyiseen liikennejärjestelmään esitetään myös muutoksia. Uutta jalankulun ja pyöräliikenteen alikulkua ehdotetaan Merisärkänkylän kohdalle. Matkailutie E liittymään ehdotetaan eritasoliittymää ja Matkailutie P liittymään ehdotetaan uutta ajoneuvoliikenteen alikulkua, jonka toteutus etenisi vaiheittain ja lopputilanne olisi pitkän aikavälin tavoitetila.

Kaavan pysäköintiratkaisut

Kaavassa on varattu yleiselle pysäköinnille kolme pysäköintialuetta LP-merkinnällä (yleinen pysäköintialue) sekä neljä aluetta lp-merkinnällä (yleinen pysäköintipaikka: pysäköintipaikka tulee varata vähintään 40 autopaikalle). Pysäköintialueiden yhteenlaskettu koko

on noin 35 300 m² ja karkeasti arvioituna se tarkoittaa noin 1750 autopaikkaa. Kaksi pysäköintialuetta sijoittuu lentokentän läheisyyteen ja yksi Matkailutie P ja valtatie 8 liittymän lounaispuolelle. Yleiset pysäköintipaikat sijaitsevat kaava-alueella TP3, RM3, RM4 ja VR-1 alueiden läheisyydessä. Pysäköinnin sijoittaminen toimintoihin nähden keskeisesti ja oikein on tärkeää, jotta turhalta ajolta vältetään ja mahdollisimman paljon palveluita voidaan saavuttaa yhdellä pysäköinnillä.

Kylpylääalueen kehittämisen suunnittelu on käynnissä ja 24.6.2024 valmistuneen selvityksen mukaan suunnitelmat tuplaavat kylpylääalueen nykyiset pysäköintipaikat (Kylpylääkorttelin alueen liikennejärjestelyt, FCG 24.6.2024).

4.2 Matkatuotokset

Matkatuotokset ovat laskettu Liikennetarpeen arviointi maankäytön suunnittelussa -julkaisun mukaan (Suomen Ympäristö 27/2008). Kalajoki kuuluu kokoluokaltaan alle 20 000 asukkaan kaupunkiseutuihin ja muihin seutukuntiin, jonka taulukkojen perusteella matkatuotokset ovat laskettu. Matkatuotosten laskemiseksi määritettiin arvio eri maankäytön yhteenlasketuiksi kerrosaloiksi. Yleiskaavassa määritettyjen alueiden toteutettavuus ei ole varmaa ja matkatuotokset koskevat tilannetta, jossa yleiskaava toteutuu täysimääräisenä. Matkatuotoksissa on myös vuodenaikakohtaisesti suuriakin eroja.

Matkatuotoslaskelmat ovat tehty seuraavasti:

- Elinkeinoelämän alue TP-3. Alue varataan matkailua palveleville yrityksille, työpaikoille sekä kaupan palveluille. Kaavamerkintä sallii monenlaista toimintaa alueille ja liikennetuotos on arvioitu erilaisille kaupan palveluille. Yhteensä TP-3 alueen liikennetuotos on arvioitu olevan noin 1 300 ajon. /vrk.
- RM-3 matkailupalvelujen alue on tarkoitettu matkailun kaupallisille palveluille, majoitustoiminnoille ja urheilutoiminnalle. Alueelle on arvioitu mahtuvan noin 2450–2940 vuodepaikkaa. Yhteensä TP-3 alueen liikennetuotos on arvioitu olevan noin 500 ajon. /vrk.
- RM matkailupalvelujen alueen liikennetuotoksen arvioidaan olevan noin 70 ajon. /vrk kesäisin.
- RM-4 matkailupalvelujen alue. Alue on tarkoitettu matkailun ohjelmapalveluille, tapahtumille sekä varaleirintäalueen / matkaparkin leiriytymispaikkoja varten. Alue palvelee kausittaista matkailu- ja tapahtumatoimintaan. Liikennetuotos keskittyy kesäaikaan ja tapahtumien yhteyteen, joten sitä ei huomioida matkatuotoslaskennassa. Liikennemäärien kasvu tapahtumien aikaan ja niiden mahdollisesti tarvittavat eri-koisliikennejärjestelyt on arvioitava tapahtumakohtaisesti.
- Retkeily ja ulkoilualue VR-1 ja urheilu ja virkistyspalvelujen alue VU on laskettu samaan matkatuotokseen. Alueiden liikennetuotos on arvion mukaan noin 140 ajon. /vrk.

Lisäksi yleiskaavassa on yleisiä pysäköintialueita (LP), joiden ei arvioitu tuottavan liikennettä. Kuitenkin nämä alueet tulee huomioida liikennejärjestelmää laatiessa, sillä osa alueen liikennetuotoksesta tulee käyttämään kyseisiä pysäköintialueita.

Yhteensä kaava-alueen maankäytön muutoksista aiheutuvien matkatuotosten mitoitusluvuksi määritettiin **n. 2 000 ajon./vrk** kun otetaan kausivaihtelu huomioon. Talvella liikennemäärät ovat pienempiä. Matkatuotosarvio on tilanteelle, jolloin koko kaava-alue on rakentunut kokonaisuudessaan.

Linja-autojen osuus jää kokonaisuudessa niin pieneksi, ettei niitä ole syytä erikseen huomioida matkatuotoslaskelmissa. Linja-autot tulee kuitenkin huomioida pysäköinnin, liittymien ja katujen mitoituksen sekä jalankulun ja pyöräliikenteen suunnittelussa.

4.3 Liikenne-ennuste 2040

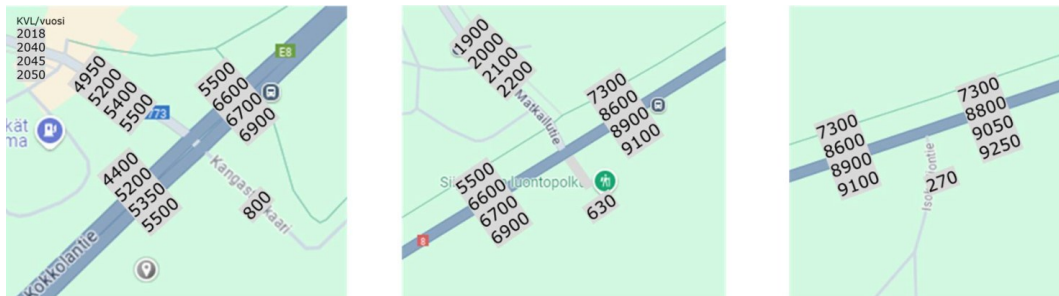
Valtakunnalliset liikenne-ennusteet -julkaisun (Traficom 6/2024) mukaan kevyiden autojen liikennemäärät kasvavat vuosien 2021–2040 välisenä aikana valtateillä 20,1 % ja yhdysteillä 4 %. Raskaan liikenteen liikennemäärät kasvavat vuosien 2021–2040 välisenä aikana valtateillä 8,9 % ja yhdysteillä 6,8 %. Alla olevassa taulukossa on tämän kasvunusteen mukaiset liikennemäärät valtatielle 8 sekä Matkailutielle. Kaava-alueen matkatuotos kohdistuu valtatielle 8 ja nostaa liikennemääriä.

Taulukko 4 Liikenne-ennuste 2040

tie	KVL2040	KVLras2040
vt 8, välillä Pleunantie-Matkailutie	5492	678 (12 %)
vt 8, välillä Matkailutie E-Matkailutie P	6875	623 (9 %)
vt 8, välillä Matkailutie P-Ylivieskantie	9068	792 (9 %)
yt 18085, Matkailutie (P)	1201	42 (3 %)

Matkailutien liikennemäärä (Matkailutie E) liittymässä on yli 3000. Lisäksi kylpyläalueen kehittämisen matkatuotosarvio on 1200 ajon./vrk (Kylpyläkorttelin alueen liikennejärjestelyt, FCG 24.6.2024).

Valtatien 8 liittymäjärjestelyt Hiekkasärkkien kohdalla -raporttiluonnoksessa (11/2025) on laadittu liittymäkohtaiset liikenne-ennusteet vuosille 2040, 2045 ja 2050. (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus 2025)

Kuva 11 Liittymäkohtaiset liikenne-ennusteet vuosille 2040, 2045 ja 2050 (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus 2025).

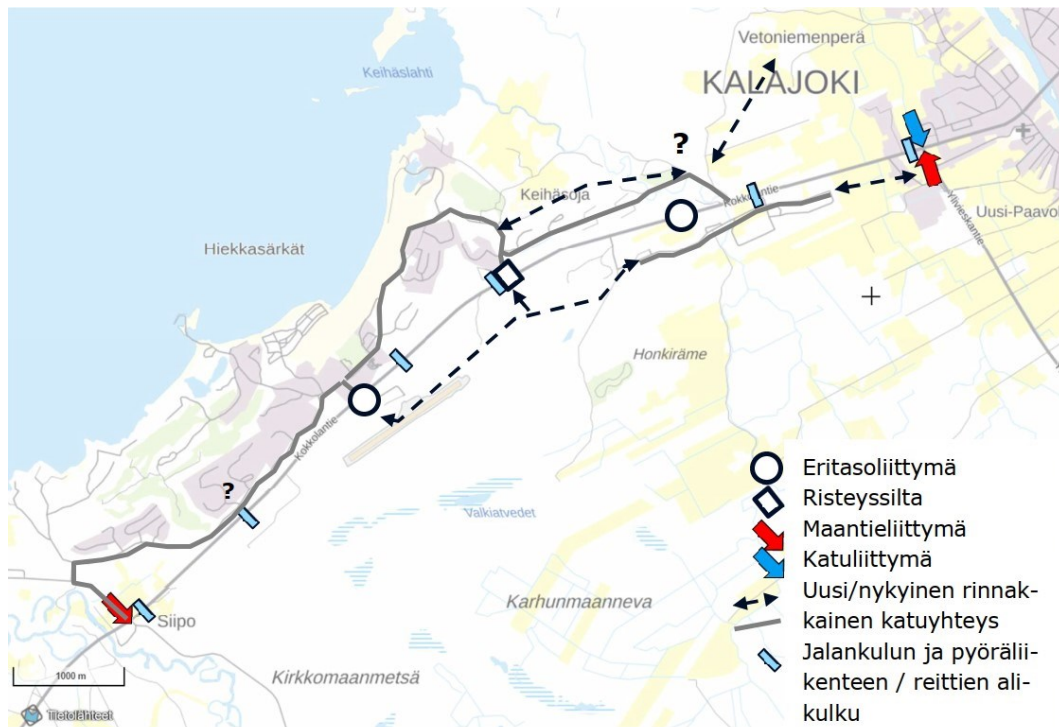
5 LIIKENNEVERKON KEHITTÄMINEN

5.1 Moottoriajoneuvoliikenteen verkko

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen laatiman selvityksen mukaan valtatie 8 poikkileikkaus riittää nykyisille ja ennustetuille liikennemäärille. Yleiskaavatasolla ei siis tarvitse varautua tien poikkileikkauksen merkittävään leventämiseen.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on käynnistänyt kesällä 2025 Vt 8 Kalajoki–Liminka toimenpideselvityksen, jossa suunnitellaan valtatie 8 tavoitetilan tieratkaisuja. Tavoitteena on määrittää pitkän tähtäimen tavoitetila, jolla parannetaan valtatieliikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta. Selvitys valmistuu helmikuussa 2026 ja ei ole kokonaisuudessaan käytettävissä tätä liikenneselvitystä päivitettäessä.

Valtatie 8 tavoitetilassa Kalajoen Hiekkasärkkien kohdalla on 80 km/h nopeusrajoitus, eritasoliittymät Matkailutie E ja Meinalan kohdalla sekä rinnakkaiskadut valtatie etelä- ja pohjoispuolella, jotka kytkeytyvät eritasoliittymiin.

Kuva 12 Valtatien lähialueen liikennejärjestelyjen tavoitetilä Hiekkasärkkien kohdalla. (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus 2025)

Osayleiskaavassa Matkailutie E liittymä osoitetaan eritasoliittymänä. Liittymään on tutkittu useita eri vaihtoehtoja ja jatkosuunnitteluun on valittu rombisilla rampeilla varustettu eritasoliittymä. Matkailutien eteläisen liittymän eritasoratkaisu on toteutettava kerralla valtatie linjauksen siirtoineen eli siinä ei käytännössä ole vaiheittain rakentamisen mahdollisuuksia.

Matkailutie P liittymä on osoitettu osayleiskaavassa ajoneuvoliikenteen alikulkuna. On tarkoitus, että liittymää kehitetään vaiheittain ja ensimmäisessä vaiheessa ehdotetaan kanavoitua liikennevaloliittymää. Pidemmän aikavälin tavoitetilanteessa liittymät valtatielle 8 poistuvat ja ne korvataan risteysillalla. Kulkuyhteys Hiekkasärkkien alueelle joko Matkailutie E tai Meinalan eritasoliittymän kautta olevan rinnakkaistieverkon kautta. Tämän liittymän kehittäminen ei ole sidoksissa Matkailutie E liittymän rakentamiseen.

Osayleiskaava-alueen ulkopuolelta on yhteys valtatielle 8 Isokalliontien kautta, mutta opastus alueelle ohjaisi ajoneuvoliikenteen pääliittymän (Matkailutie E) kautta. Selvityksen mukaan Isokalliontien liittymä toimii tällä hetkellä kohtuullisesti. Kun maankäyttö kehittyy, voi Isokalliontien suunnan liikenne lisääntyä ja samalla myös liikenteen sujuvuus ja liikenneturvallisuus saattavat heikentyä. Isokalliontien liittymän poistamiseen valtatieltä kannattaa varautua, jolloin korvaava yhteys olisi joko Matkailutie E tai Meinalantien eritasoliittymien kautta.

Toteuttamisen vaiheistus

Osayleiskaavan ratkaisu edustaa pitkän aikavälin tavoitetilaa. Kalajoen kaupunki ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ovat suunnitelleet valtatie 8 kehittämisen vaiheistusta.

Vaihe 1:

- Valtatie 8 liittymiä kehitetään tasoliittyminä.
- Matkailutie P liittymää parannetaan liikennevaloin.
- Nopeusrajoitus Matkailutien liittymien välillä 60 km/h, Matkailutie P ja vt 27 liittymien välillä 80 km/h.
- Rinnakkaistieverkkoa kehitetään laadittavan kaavaehdotuksen mukaisesti.

Vaihe 2:

- Matkailutie E liittymään eritasoliittymä
- Matkailutie P kohdalle risteys sillan rakentaminen
- Matkailutie E ja vt 27 liittymien välillä tasoliittymien poistaminen
- Nopeusrajoitus valtatiellä 80 km/h vt27 liittymään saakka.

Nykyinen Kangastenkaari-katu poistuu käytöstä uuden eritasoliittymän vuoksi ja uusi katu yhteys kulkee osayleiskaava-alueen keskellä.

Alueelle suositellaan nk. aluepysäköintijärjestelmää. Tämä tarkoittaa sitä, että vierailijat opastetaan pysäköimään ajoneuvonsa erillisille pysäköintialueille ja matkailun ajan suosi- maan kestävä liikumisen kulkumuotoja. Alueelle laskettu matkatuotos arvio on n.2 000 ajoneuvoa/vrk ja kaavan mukaisia pysäköintipaikkoja on n. 1750. Olettaen, että toiminto- jen yhteyteen tonteille toteutetaan yksitaitista pysäköintiä tämän pitäisi riittää yksittäisiä ruuhkapiikkejä lukuun ottamatta. Kaavassa merkittyjen pysäköintipaikkojen sijoittuminen lähelle valtatie ja alikulkua auttaa myös mahdolliseen merenpuoleiseen pysäköinnin ka- pasiteettiongelmaan. Tapahtumahuippujen aikaan pysäköinti paikat eivät välttämättä riitä ja onkin tärkeää varata pysäköinnille ns. reservialuetta.

Uusien maankäytön kohteiden opastus ja viitoitus on aloitettava riittävän ajoissa, jotta varmistetaan palveluiden helppo saavutettavuus. Suurimmalle osalle vierailijoista seutu ei todennäköisesti ole tuttu, ja harva tutustuu alueeseen ennen vierailua. On suositeltavaa ohjata/opastaa alueen liikenne Kangastenkaaren sekä Matkailutie P-liittymän kautta jät- täen Isokalliontien liittymä muun kuin matkailuun liittyvän yritystoiminnan ja louhosalueen käyttöön.

5.2 Jalankulku, pyöräliikenne ja ulkoilureitistö

Alueella on yhteensä kymmeniä kilometrejä, ulkoiluväyliä sekä jalankulun ja pyöräliiken- teen väyliä. Jalankulun ja pyöräliikenteen turvaamiseksi sekä väylien jatkuvuuden varmis- tamiseksi suositellaan yhtä uutta alikulkua, joka alittaa valtatie 8. Alikulkua suositellaan Merisärkätien läheisyyteen.

Kaavassa esitetty uusi, Merisärkätien läheisyydessä sijaitseva, alikulun paikka katsotaan toimintojen ja liikenneverkon täydentymisen kannalta hyväksi. Alikulun tulee olla riittävän leveä, jotta voidaan yhdistää useita erityyppisiä reittejä kuten ulkoilureitti/jalankulun ja pyöräliikenteen väylä, mönkijä-/moottorikelkkareitti sekä hiihtolatu. Merisärkätien läheisyydessä oleva alikulku yhdistää matkailupalveluiden alueet sekä elinkeinoelämän alueet Kalajoen hiekkasärkkien merenpuoleisiin alueisiin.

Kaava-alueen sisäiset jalankulun ja pyöräliikenteen väylät suositellaan rakentamaan korkealaatuisiksi eli riittävän leveiksi, kulkumuodot toisistaan erotetuiksi väyliksi. Tällä ja viherharrakentamisella saavutetaan kylämäinen ja viihtyisä matkailuympäristö, jossa tarkoituksena on liikkua kävellen ja pyöräillen vaikka saapuminen tapahtuisikin omalla autolla. Kaava-alue on otollinen kaupunkipyöräjärjestelmän kaltaiselle pyörien vuokraus- tai lainaustoiminnalle.

5.3 Joukkoliikenne

Linja-autoliikenteen pysäkkien laatutasoa ja saavutettavuutta tulee parantaa joukkoliikenteen kehittämiseksi. Valtatien 8 pysäkeille tulee rakentaa jalankulkuyhteydet ja kunnolliset odotustilat katoksineen.

Kaava-alueen sisäisten väylien ja pysäköintipaikkojen mitoituksessa tulee huomioida linja-autojen vaatima tila.

Alueen matkailun odotetaan kehittyvän kansainväliseen suuntaan. Tästä syystä on odotettavissa jonkin verran turistien matkailuliikennettä linja-autoilla. Jatkosuunnittelussa tulee huomioida turistilinja-autojen purku- ja lastauspysäkkien mahdollinen tarve. Purku- ja lastauspysäkkejä ei todennäköisesti tarvita korttelikohtaisesti vaan yksi pysäkkipari useita kortteleita varten. Purku- ja lastauspysäkin mitoituksena tulee olla kahden linja-auton yhtäaikaisen pysäköinnin tarve, pysäköinnin kesto puolesta tunnista tuntiin.

Turistilinja-autojen lyhyt- ja pitkäaikaispysäköinti suositellaan suunnittelemaan korttelien sisälle. Alueen joukkoliikennejärjestelyjen suunnittelussa tulee huomioida myös ohjattujen linja-autoretkien tarve.

5.4 Liikenneturvallisuus

Liikenneturvallisuuden takaamiseksi kaava-alueelle suositellaan alhaista nopeusrajoitusta (30 km/h). Jatkosuunnittelussa ja asemakaavamääräyksissä tulee huomioida liittymien ja kaarteiden näkymäalueet sekä erityisesti jalankulun ja pyöräliikenteen järjestelyt. Turvalliset jalankulkuyhteydet linja-autopysäkeille matkailutie P liittymässä.

6 YHTEENVETO

Alueella suositellaan aluepysäköintijärjestelmää, jossa vierailijat ohjataan pysäköimään ajoneuvonsa erillisille pysäköintialueille ja suosimaan kestävän liikkumisen kulkumuotoja.

Uusien maankäytön kohteiden opastus ja viitoitus on aloitettava riittävän ajoissa, jotta palveluiden helppo saavutettavuus varmistetaan. Alueella suositellaan kahden alikulun rakentamista valtatie 8 alitse, yksi Merisärkängtien kohdalla ja toinen valtatie 8 ja Isokalliontien liittymän läheisyydessä. Alikulut tulisi suunnitella riittävän leveiksi, jotta ne voivat yhdistää ulkoilureittejä, jalankulun ja pyöräliikenteen väyliä sekä muita reittejä. Alueen jalankulku- ja pyöräilyväylät tulisi rakentaa korkealaatuisiksi ja mahdollisuuksien mukaan erotetuiksi. Kaava-alue on otollinen kaupunkipyöräjärjestelmän kaltaiselle pyörävuokraus- tai lainaustoiminnalle. Linja-autopysäkkien tason nostaminen ja saavutettavuuden parantaminen on tärkeää, samoin kuin turistiliikenteen purku- ja lastauspysäkkien tarpeen huomioiminen jatkosuunnittelussa. Linja-autoliikenteen tarpeet tulee huomioida kaava-alueen sisäisten väylien ja pysäköintipaikkojen mitoituksessa. Liikenneturvallisuuden takaamiseksi suositellaan 30 km/h nopeusrajoitusta ja näkymäalueiden huomioimista liittymien ja kaarteiden suunnittelussa.

- Aluepysäköintijärjestelmä
 - o Opastus ja viitoitus riittävällä laajuudella
- Alikulun rakentaminen valtatie 8 alitse
 - o Merisärkängtien kohdalla
- Korkealaatuiset jalkakäytävät ja pyörätiet, mahdollisuuksien mukaan eroteltuina
- Kaupunkipyöräjärjestelmän kaltainen polkupyörävuokraustoiminta otollinen kaava-alueella
- Linja-autopysäkkien tason nosto ja saavutettavuuden parantaminen
- Turistiliikenteen purku- ja lastauspysäkkien tarpeen huomioiminen jatkosuunnittelussa
- Linja-autoliikenteen huomioiminen jatkosuunnittelussa
- Riittävän alhainen nopeusrajoitus liikenneturvallisuuden takaamiseksi
- Näkymäalueiden huomioiminen jatkosuunnittelussa

7 LÄHTEET

Kalenoja H., Vihanti K., Voltti V., Korhonen A & Karasmaa N.; Liikennetarpeen arviointi maankäytön suunnittelussa, Suomen ympäristö 27/2008

Lehtonen J.: Leirintämatkailututkimus 2015 – laskusuhdanne ei vaikuta matkailijoiden rahankäyttöön,

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/98488/Lehtonen_Jirka.pdf?sequence=1

Liikenneviraston tilastoja 1/2018: Henkilöliikennetutkimus 2016 Suomalaisten liikkuminen,

https://julkaisut.liikennevirasto.fi/pdf8/lti_2018-01_henkiloliikennetutkimus_2016_web.pdf

Onnettomuudet kartalla, Ramboll,

<https://mobilityanalytics.ramboll.com/onn/poliisi/>

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus 2025. Valtatien 8 liittymäjärjestelyt Hiekkasärkkien mantereenpuolen osayleiskaava, Kalajoki. Luonnos 11/2025.

Traficomin tutkimuksia ja selvityksiä 6/2022: valtakunnalliset liikenne-ennusteet,

<https://www.traficom.fi/sites/default/files/media/publication/VLE%202022.pdf>

8 LIITTEET

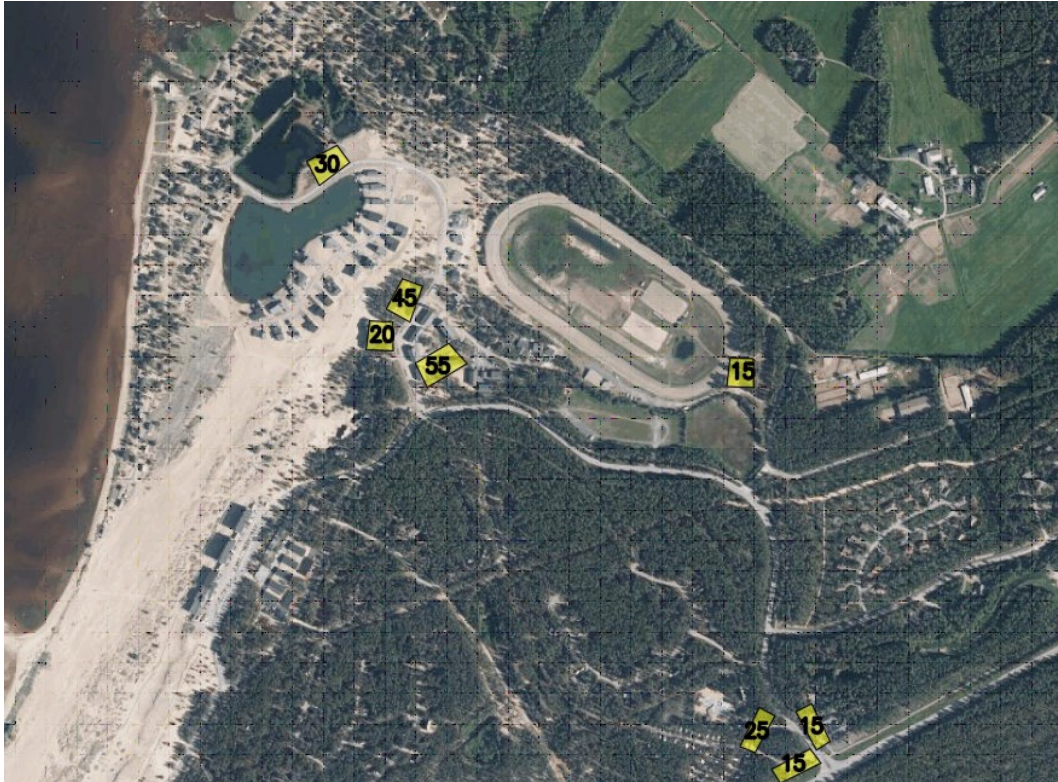
Liite 1, Hiekkasärkkien länsiosan pysäköintialueet ja paikkamäärät.

Liite 2, Hiekkasärkkien pohjoisosan pysäköintialueet ja paikkamäärät.

Liite 3, Hiekkasärkkien pohjoisosan pysäköintialueet ja paikkamäärät Matkailutien läheisyydessä.

Liite 4, Hiekkasärkkien keskustan pysäköintialueet ja paikkamäärät.

